

Ermenilerin kayıp altınları bulundu

Zorunlu göçe tabi tutulan Ermeniler'in taşınmazlarının satışından elde edilen 5 milyon Osmanlı altınının akıbeti belli oldu.

Diaspora Ermenilerinin sık sık dile getirdiği Ermeniler'in satılan mallarına ait paranın izine ulaşıldı. Alman bankası Reichsbank'a transfer edilen paraya Müttefik devletleri savaş tazminatı olarak el koymuş.

I. Dünya Savaşı'nda Anadolu'dan göç eden Ermeniler'e ait olduğu belirtilen 5 milyon Osmanlı altını değerindeki kayıp paranın sırrı çözüldü.

Türk Tarih Kurumu'nun (TTK) Emval-i Metruke Komisyonu'na ait belgeler üzerinde yaptığı iki yıllık araştırma sonucunda bugünkü değeriyle 1 milyar 300 milyon sterlin olan Osmanlı altınına I. Dünya Savaşı'nın galip devletlerince el konulduğu ortaya çıktı.

Savaş tazminatı olarak paraya el koydukları anlaşılan İngiltere'nin bir grup Britanya vatandaşı Kanadalı Ermeni'ye bu paradan ödeme bile yaptığı belirlendi.

TAZMİNATIN EN ÖNEMLİ KALEMİ

TTK Ermeni Araştırmaları Merkezi'nde çalışan Prof. Dr. Kemal Çiçek paranın akıbetini ortaya çıkardı.

Ermeniler'in tazminat taleplerinin en önemli kalemi olan parayla ilgili sürecin başlangıcı I. Dünya Savaşı'na gidiyor. Ermenilerin geride bıraktıkları ev, arsa ve tarla gibi gayrimenkulleri 'Emval-i Metruke' yani geride bırakılan mal ilan edilerek tasfiye ediliyor. Bugünkü değeri 1 milyar 300 milyon sterlini bulan 5 milyon Osmanlı altını para elde ediliyor.

İttihatçılar bu parayı (1915'te 22 milyon dolara denk geliyor) Eylül 1916 tarihinde Berlin'de Reichsbank'a transfer ediyor. Ermeniler'in iddiasına göre para, İttihat ve Terakki'nin üç önemli ismi Cemal, Talat ve Enver Paşaların müstear ismiyle Alman bankasındaki şahsi ortak hesaplarına yatırılıyor.

Yine Ermenilerin iddialarına göre Osmanlı'nın kendilerinden aldığı mallardan elde edilen 5 milyon altın liraya ittifak devletleri İngiltere, Fransave İtalya, galip geldikleri I. Dünya Savaşı sonunda tazminat olarak el koyuyor.

"PARAYI İNGİLTERE'DEN İSTESİN"

Bütün bu tartışmaları değerlendiren Prof. Kemal Çiçek, Ermeniler'in olduğu iddia edilen 5 milyon liranın izini 2 yıl boyunca sürdürdüklerini söyledi.

Çiçek, ABD, İngiltere ve Almanya arşivlerinde el konulan paranın nasıl harcandığına dair bilgiye ulaşamadıklarını aktardı. Osmanlı'dan Alman bankalarına yatırılan 5 milyon ve 6,5 milyon liralık iki farklı meblağ bulunduğu dikkat çeken Çiçek, "Ermeniler'in olduğu iddia edilen 5 milyon liraya İngiltere ve müttefikleri savaş tazminatı olarak el koymuş ve bu parayı nerelerde harcadığına dair bir vesika bırakmamış.

Bildiğimiz kadarıyla bu 5 milyon liradan bütün Ermeniler'in haberi var, zira Kanadalı bir grup genç Ermeni, Britanya vatandaşı olmalarından cesaret alarak bu parayı talep ediyor ve İngiltere'den 5000 sterlin almayı başarıyorlar. Bu durumda İngiltere o tarihte el konan paranın Ermeni parası olduğunu kabul etmiş olmalı. Yoksa neden Ermeniler'e ödeme yapar. Ayrıca Ermeni Dostları Derneği'nin genel sekreterliğini yapan İngiliz Yarbay Corbyn Ermeniler'e dayanarak 1930 itibarıyla paradan sadece 200 bin lira kaldığını belirtiyor. Türkiye'den tazminat talep eden Ermeni diasporası paraya el koyan İngiltere'den veya müttefiklerden neden talepte bulunmuyor? Asıl adres müttefikler, özellikle de İngiltere" değerlendirmeler yaptı.

Senatörler devreye giriyor

Lozan Barış Anlaşması sonrasında bazı ABD senatörleri de 1921 yılında Müttefiklerin hesaplarına transfer ettikleri 5 milyonun

Ermenilerin el konan emval-i metrukemallarının parası olduğunu iddia ediyor. İddialar üzerine ABD Dışişleri Bakanlığı, Londra, Berlin ve İstanbul elçiliklerini yeni ve bağımsız bir araştırma yürütmekle görevlendiriyor. Bu soruşturma 1925 yılının Mart-Temmuz ayları arasında yapılıyor. Yine Amiral Bristol tarafından titizlikle hazırlanmış bir rapor olarak Washington'agönderiliyor.

ABD 5 MİLYON LİRANIN PEŞİNDE

Ermeniler'in kayıp parasının peşine 1920'li yıllarda ABD'nin de düştüğü anlaşıldı. O dönemde Ermeni tehcirini konu eden haberlerin sık sık gündeme gelmesi üzerine ABD Dışişleri Bakanlığı da tazminat olarak itilaf devletlerince transfer edilen 5 milyon altın liranın kökeni konusunda çalışmalar yaptığı tarihi belgelere yansıdı.

ABD Dışişleri Bakanı Evan Hughes'ın İstanbul'daki elçi Amiral Bristol'den 12 Şubat 1921 tarihinde 'Müttefik hesaplarına aktarılan 5 milyon lira altının kaynağını araştırması ve aydınlatması" içerikli gönderdiği telgraf bulunuyor. Bristol'ün Dışişleri Bakanlığı'nın isteği üzerine hazırladığı 22 Mayıs 1925 tarihli raporunda, banknot için ayrılan 6,5 milyon liradan 5,2 milyon liraya müttefikleri tarafından el konulduğu teyit ediliyor.

Para Müttefikler'e pay edildi

Emval-i Metruke parasına müttefiklerce el konulduğuna İngiliz donanmasında deniz yarbayı rütbesinde bir asker ve aynı zamanda "Ermenistan'ın Dostları" adındaki bir derneğinde sekreteri olduğu anlaşılan F.C. Corbyn'nin araştırması da ışık tuttu. 1932 yılında yayımlanan Corbyn'nin araştırmasına göre ise 5 milyon Osmanlı altını 23 Kasım 1923 yılında Osmanlı devletinden tazminat hakkı olan vatandaşlarına dağıtılmak üzere müttefiklerce pay edildi. Üstelik yapılan anlaşmaya göre bu tazminat parasından Ermeniler'in bir kuruluş bile alma hakları yoktu. Yine Corbyn'nin araştırmalarına göre o tarihlerde İngiltere'nin elinde sadece 200 bin sterlin kalmıştı.

HABER: HASAN BOZKURT / BUGÜN GAZETESİ

22 Haziran 2012 Cuma

<http://gundem.bugun.com.tr/ermenilerin-kayip-altinlari-bulundu-196294-haberi.aspx>